

Határozatok Tára

MELCHIOR WATHELET
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2013. november 14.¹

C-609/12. sz. ügy

Ehrmann AG
kontra
Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

(a Bundesgerichtshof [Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Fogyasztóvédelem — Élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások —
Különös feltételek — Időbeli hatály”

I – Bevezetés

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a 2010. február 9-i 116/2010/EU bizottsági rendelettel² módosított, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³ (a továbbiakban: az 1924/2006 rendelet vagy rendelet) 1. és 2. cikkének, valamint 28. cikke (5) bekezdésének és 29. cikkének az értelmezését kéri a Bíróságtól.

2. E kérelmet az Ehrmann AG (a továbbiakban: Ehrmann) és a Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (a tisztességtelen verseny ellen küzdő egyesület, a továbbiakban: ZBW) között az 1924/2006 rendelet 10. cikkében szereplő kötelezettségek időbeli hatálya tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

II – Jogi háttér

A – Az uniós szabályozás

3. Az 1924/2006 rendelet 1. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) E rendelet összehangolja a tagállamok azon törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit, amelyek az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra vonatkoznak, a belső piac hatékony működése érdekében, magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása mellett.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — HL L 37., 16. o., helyesbítések: HL 2010. L 285., 40. o. és HL 2011. L 36., 20. o.

3 — HL L 404., 9. o., és helyesbítés: HL 2007. L 12., 3. o.

(2) Ezt a rendeletet a kereskedelmi kommunikációban – a végső fogyasztónak ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában – szereplő, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében kell alkalmazni.”

4. E rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 1. és 5. pontja határozza meg az „állítás” és az „egészségre vonatkozó állítás” fogalmát:

„1. »állítás«: olyan közlés vagy ábrázolás – beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját –, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik;

[...]

5. »egészségre vonatkozó állítás«: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.”

5. Az említett rendelet „Valamennyi állításra vonatkozó általános elvek” című 3. cikke a következőképpen szól:

„A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek e rendelet előírásainak.

A 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása:

a) nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő;

[...]”

6. Ugyanezen rendelet 10. cikke szerint:

„(1) Tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és az e fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat e rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

(2) Az egészségre vonatkozó állítás alkalmazása csak akkor megengedett, ha az alábbi tájékoztatás a címkén vagy – címkézés hiányában – a megjelenítésen vagy a reklámban szerepel:

a) a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés;

b) az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer-mennyiség és fogyasztási minta;

c) szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az élelmiszer fogyasztását; és

d) megfelelő figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása valószínűsíthetően egészségügyi kockázatot hordoz.

(3) A tápanyag vagy az élelmiszer – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett [helyesen: nem egyedi] kedvező hatásaira való hivatkozás csak akkor közölhető, ha azt a 13. vagy 14. cikkben meghatározott listában szereplő konkrét egészségre vonatkozó állítás is kíséri.

[...]”

7. Az 1924/2006 rendelet „Egészségre vonatkozó állítások, amelyek nem a betegségek kockázatának csökkentésével, illetve a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatosak” című 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

- „(1) Az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:
- a) tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy
 - b) pszichés állapot és magatartás; vagy
 - c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, illetve az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése,

és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben:

- i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak; és
- ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

(2) A tagállamok 2008. január 31-ig a Bizottság rendelkezésére bocsátják az állítások (1) bekezdésben említett listáját a rájuk vonatkozó feltételekkel és a vonatkozó tudományos alátámasztásra való hivatkozásokkal együtt.

(3) A Bizottság a[z Európai Élelmiszerbiztonsági] Hatósággal folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig – a 25. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően elfogadja az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló, engedélyezett állítások (1) bekezdésben említett közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt [helyesen: a 25. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően, e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosításaként elfogadja az (1) bekezdésben említett engedélyezett állítások közösségi listáját és az ezen állítások alkalmazásához szükséges összes feltételt].

[...]”

8. E rendelet átmeneti intézkedésekről szóló 28. cikke szerint:

„(1) Az e rendelet alkalmazásának időpontja előtt forgalomba hozott vagy felcímkezett azon élelmiszerek, amelyek nem felelnek meg e rendeletnek, a lejáratú idejükig, de legkésőbb 2009. július 31-ig hozhatók forgalomba. A 4. cikk (1) bekezdésének rendelkezései esetében az élelmiszerek legkésőbb huszonnégy hónappal a megfelelő tápanyagprofilok és alkalmazási feltételeik elfogadását követően hozhatók forgalomba.

(2) Az olyan, 2005. január 1-je előtt létező védjegyet vagy márkanévet viselő termékeket, amelyek nem felelnek meg e rendeletnek, 2022. január 19-ig továbbra is forgalomba lehet hozni, amely időpontot követően e rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Azon tápanyag-összetételre vonatkozó állítások, amelyeket valamely tagállamban 2006. január 1-jét megelőzően az ezekre vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek megfelelően alkalmaztak, és amelyek nem szerepelnek a mellékletben, az élelmiszer-ipari vállalkozók saját felelőssége mellett 2010. január 19-ig tovább alkalmazhatók, a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül.

(4) A tápanyag-összetételre vonatkozó – képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás formájában közölt –, e rendelet általános elveinek megfelelő és a mellékletben nem szereplő állításokra, amelyeket a nemzeti rendelkezések vagy szabályok által megállapított különös feltételeknek és kritériumoknak megfelelően alkalmaznak, a következők vonatkoznak:

- a) a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig közlik a Bizottsággal az ilyen, tápanyag-összetételre vonatkozó állításokat, valamint az alkalmazandó nemzeti rendelkezéseket vagy szabályokat, az adott rendelkezéseket vagy szabályokat alátámasztó tudományos adatokkal együtt;
- b) a Bizottság a 25. cikk (3) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek módosítására irányuló határozatot hoz az ilyen állítások alkalmazásáról.

Az ezen eljárás során nem engedélyezett tápanyag-összetételre vonatkozó állításokat az említett határozat elfogadását követő tizenkét hónapig még lehet alkalmazni.

(5) A 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat – a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül – az e rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszer-ipari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve hogy az állítások megfelelnek e rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek.

[...]

9. Végül az említett rendelet 29. cikke kimondja:

„Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2007. július 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.”

B – A német szabályozás

10. Az élelmiszerekről, a közszükségleti cikkekről és a takarmányokról szóló törvénykönyv (Lebensmittel- Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch, a továbbiakban: LFGB) jelen jogvitára alkalmazandó szövegének „A megtévesztéssel szembeni védelemre vonatkozó rendelkezések” című 11. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Tilos élelmiszert megtévesztő megjelöléssel, adattal vagy megjelenítésben forgalomba hozni, illetve élelmiszereket általában vagy egyedi esetekben megtévesztő ismertetéssel vagy egyéb állításokkal hirdetni. A megtévesztés különösen akkor valósul meg, ha:

- 1) valamely élelmiszer esetében a megtévesztésre alkalmas megjelölést, adatot, megjelenítést, ismertetést vagy az élelmiszer tulajdonságaira, különösen a típusára, minőségére, összetételére, mennyiségére, eltarthatóságára, eredetére, származására vagy előállításának, illetve kinyerésének módjára vonatkozó egyéb állítást használnak;

[...]”

III – A tényállás, az eljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

11. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az Ehrmann tejtermékeket gyárt és forgalmaz, és ezek közé tartozik egy „Monsterbacke” megnevezésű gyümölcsös túrókrém is, amelyet hat darab 50 grammos dobozból álló kiszerelésben árusítanak (a továbbiakban: érintett termék).

12. A csomagolás oldalán elhelyezett tápanyagösszetétel-táblázat szerint e termék 100 grammonként 105 kcal kalóriaértékkel, 13 g cukortartalommal, 2,9 g zsírtartalommal és 130 mg kalciumtartalommal rendelkezik. 100 g tehéntej esetében a kalciumtartalom szintén 130 mg, a cukortartalom azonban csak 4,7 g.

13. A 2010. év során a „Fontos, akárcsak a napi egy pohár tej!” reklámszlogen (a továbbiakban: vitatott reklámszlogen) volt olvasható az érintett termék kiszerelési csomagolásának tetején. A csomagoláson nem szerepelt semmilyen, az 1924/2006 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének a)–b) pontjában annak érdekében előírt információ, hogy a címkén vagy az élelmiszerek megjelenítésében egészségre vonatkozó állítást lehessen használni.

14. A ZBW megtévesztőnek tartotta a vitatott reklámszlogent, mivel az érintett terméknek a tejhez képest jelentősen magasabb cukortartalmát nem tüntették fel azon. Ezenkívül e szlogen nem felel meg az 1924/2006 rendelet 9. és 10. cikkének, mivel tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat tartalmaz. E tekintetben a tejre való hivatkozás legalábbis közvetett módon azt jelenti ki, hogy a hirdetett termék szintén sok kalciumot tartalmaz, és így nem pusztán a jellegre vonatkozó állításról van szó, hanem a fogyasztók egészségére gyakorolt jótékony hatás ígéretéről.

15. Ebből következően a ZBW eltiltásra, valamint a felszólítás költségeinek megtérítésére irányuló keresetet nyújtott be a Landgericht Stuttgarthoz (stuttgarti területi bíróság, Németország).

16. Az Ehrmann e kereset elutasítását kérte, előadva, hogy az érintett termék a tejjel összehasonlítható alternatív élelmiszer, valamint hogy a tej cukortartalmától való eltérés túl csekély ahhoz, hogy jelentősége legyen. Emellett a kifogásolt reklámszlogen nem tartalmaz a termék tápanyag-összetételével kapcsolatos különleges információt, és ezért csak az 1924/2006 rendelet hatálya alá nem tartozó jellegre vonatkozó állítást képez. Az Ehrmann emellett előadja, hogy e rendelet 10. cikkének (2) bekezdése semmiképpen sem volt alkalmazható az alapeljárás tényállásának idején az említett rendelet 28. cikkének (5) bekezdése alapján.

17. A Landgericht Stuttgart elutasította a ZBW által benyújtott keresetet. Az Oberlandesgericht Stuttgart (stuttgarti tartományi felsőbb bíróság, Németország), amelyhez fellebbezést nyújtottak be, ezzel szemben 2011. február 3-i ítéletével helyt adott az eltiltásra, valamint a felszólítás költségeinek megtérítésére irányuló keresetnek.

18. E bíróság szerint a kifogásolt reklámszlogen nem minősül sem a tápanyag-összetételre, sem az egészségre vonatkozó állításnak az 1924/2006 rendelet értelmében. Ebből következően nem is tartozik annak hatálya alá. A fellebbviteli bíróság azonban úgy vélte, hogy az említett reklámszlogen az LFGB 11. §-a (1) bekezdése második mondatának 1. pontja értelmében megtévesztő, mivel az érintett termék azonos mennyisége sokkal több cukrot tartalmaz, mint a teljes tej.

19. Az Ehrmann az Oberlandesgericht Stuttgart ítélete ellen felülvizsgálati kérelmet (Révision) nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. E bíróság szerint az LFGB 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a vitatott reklámszöveg nem megtévesztő. Emellett nem az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 4. pontja értelmében vett tápanyag-összetételre vonatkozó állításnak minősül, hanem az egészségre vonatkozó állításnak tekintendő e rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontja értelmében, a Deutsches Weintor ügyben hozott ítéletnek⁴ megfelelően. A vitatott reklám ugyanis olyan összefüggést sugallt az érintett termék és a fogyasztók egészsége között, amely elegendő az „egészségre vonatkozó állítás” fennállásához.

20. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben rámutat, hogy az alapeljárás szempontjából releváns időpontban, a 2010. év során az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében említett egyik információ sem szerepelt az érintett termék címkéjén. Ezért a Bundesgerichtshof, szembesülve azzal, hogy több értelmezés lehetséges e cikk tényállás idején való alkalmazhatóságával kapcsolatban, felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából: „Már 2010-ben is elegendő kellett-e tenni az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségeknek?”

21. Az Ehrmann és az Európai Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket. A két fél részvételével 2013. október 10-én tárgyalást tartottak.

IV – Jogi elemzés

A – Előzetes észrevételek a Bíróság szerepéről az uniós jog tényállásra való alkalmazása során

22. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyetlen, egyértelműen, pontosan és behatároltan megfogalmazott kérdést tartalmaz: az 1924/2006 rendelet 28. és 29. cikke alapján az említett rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezettségek alkalmazandóak voltak-e 2010-ben?

23. Nyilvánvaló, hogy e kérdésnek csak akkor van létjogosultsága, ha a vitatott reklámszlogen az e rendelet értelmében vett egészségre vonatkozó állításnak minősül. Márpedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság e kérdést már eldöntötte. E bíróság ugyanis „nem tekinti megtévesztőnek a reklámszlogent [a nemzeti szabályozás] értelmében véve. A Bundesgerichtshof véleménye szerint az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 4. pontja értelmében vett tápanyag-összetételre vonatkozó állításnak sem minősül, az egészségre vonatkozó állításnak tekintendő azonban az említett rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontja értelmében véve”⁵.

4 — A C-544/10. sz. ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 34. pontja.

5 — Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem 9. pontja, kiemelés tőlem.

24. A Bundesgerichtshof ezt követően kiemeli, hogy „erre [a Bíróság fent hivatkozott] Deutsches Weintor ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítéletéből következtet”⁶.

25. Az alapeljárás felei ugyanakkor az „egészségre vonatkozó állítás” fogalmára is hivatkoztak mind írásbeli észrevételeikben, mind pedig a tárgyalás során. Az Ehrmann ügy véli, hogy téves a kérdést előterjesztő bíróság azon előfeltevése, amely szerint a vitatott reklámszlogen egészségre vonatkozó állítás. Ezt szerinte a Bíróságnak kell közölnie a kérdést előterjesztő bírósággal annak érdekében, hogy az utóbbi az 1924/2006 rendelet helyes értelmezése fényében módosítsa a vitatott reklámszlogennel kapcsolatos minősítését.

26. Ezzel szemben úgy vélem, hogy a jelen ügyben a Bíróságnak nem feladata az eléje terjesztett jogvita jogi és ténybeli hátterét meghatározó és a probléma e vetületét kérdésében nem szerepeltető kérdést előterjesztő bíróság értékelésének felülvizsgálata.

27. A Bíróság ugyanis mindig is a következőképpen ítélte meg:

„20. [...] a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti, az [EUMSZ 267. cikk] szerinti együttműködés keretében egyedül az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult az előtte folyamatban lévő ügy sajátosságaira figyelemmel megítélni azt, hogy egyrészt az ítélelhozatala szempontjából szükséges-e az előzetes döntéshozatal, másrészt a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e [...]”.

21. A Bíróság elé terjesztendő kérdéseket tehát kizárólag a nemzeti bíróság határozhatja meg, és a felek nem módosíthatják azok tartalmát [...]”.

22. Továbbá az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tartalmának megváltoztatása [valamely fél kérésére] vagy az alapügy [felei] által az észrevételeikben feltett további kérdések megválaszolása nem lenne összeegyeztethető az [EUMSZ 267. cikkben] a Bíróság számára meghatározott hatáskörrel, valamint a Bíróság azon feladatával, hogy biztosítsa, hogy a tagállamok kormányai, valamint az egyéb érdekelt felek a Bíróság alapokmánya 23. cikkének megfelelően benyújthassák észrevételeiket, figyelembe véve, hogy a fent hivatkozott rendelkezés értelmében csak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot kézbesítik az érdekelt feleknek [...]”⁷.

28. Márpedig az Ehrmann álláspontjának elfogadása arra köteleznél a Bíróságot, hogy értelmezze az egészségre vonatkozó állítás fogalmát, vagyis az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontját, holott e kérdést a Bundesgerichtshof, amely előzetes döntéshozatalra utaló határozatában nem fogalmazott meg kétséget azzal kapcsolatban, hogy a „Fontos, akárcsak a napi egy pohár tej!” szöveg egészségre vonatkozó állítás, nem tette fel. Következésképpen – ahogy a Bíróságnak már volt alkalma hasonló körülmények között kimondani – úgy vélem, hogy a Bíróságnak nem kell döntenie e kérdésben a jelen előzetes döntéshozatali eljárás során.

29. Ez a helyzet valójában teljesen azonos azzal, amely a Felicitas Rickmers-Linie ügyben hozott ítéletben⁸ szerepelt, ahol a felperes ügy vélte, hogy mindenekelőtt a Finanzgericht Hamburg (hamburgi adóügyi bíróság, Németország) által feltett kérdés alapjául szolgáló kérdést kell megválaszolni, amely az volt, hogy az adott ügyben szereplőhöz hasonló ügylet a tőkeemelés terhelő közvetett adókról szóló,

6 – Uo., 9. pont.

7 – A C-138/08. sz., Hochtief és Linde-Kca-Dresden ügyben 2009. október 15-én hozott ítélet (EBHT 2009., I-9889. o.) 20–22. pontja. Lásd még a C-42/10., C-45/10. és C-57/10. sz., Vlaamse Dierenartsenvereniging és Janssens egyesített ügyekben 2011. április 14-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-2975. o.) 42–44. pontját.

8 – A 270/81. sz. ügyben 1982. július 15-én hozott ítélet (EBHT 1982., 2771. o.).

1969. július 17-i 69/335/EK tanácsi irányelv (HL L 249., 25. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 11. o.) értelmében vett adóköteles ügyletnek tekinthető-e, noha a tőkeilleték szempontjából pusztán fikcióról volt szó, és az nem sértette a társaság létét, valamint nem módosította annak általános jogi és gazdasági szerkezetét.

30. Márpedig e kérelemmel szembesülve a Bíróság úgy ítélte meg, hogy „[e]zt az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének és 4. cikkének értelmezésére vonatkozó kérdést a Finanzgericht Hamburg – amely az előzetes döntéshozatalra utaló végzésében nem fogalmazott meg kétséget azzal kapcsolatban, hogy az ügyben szereplőhöz hasonló ügylet tőkeilleték alá esik – ugyanakkor nem terjesztette elő. A jelen előzetes döntéshozatali eljárás során tehát nem kell döntenie e kérdésben”⁹.

31. A Bíróság valóban rámutatott, hogy „ugyan nincs arra hatásköre az [EUMSZ 267. cikk] keretében, hogy a közösségi szabályokat valamely meghatározott esetben alkalmazza”¹⁰, adott esetben azonban „[...] a közösségi jog értelmezéséhez valamennyi szükséges információt megadhatja a nemzeti bíróság részére, amelyek számára hasznosak lehetnek a közösségi jogszabályok rendelkezései hatásainak értelmezése során”¹¹.

32. A Winner Wetten ügyben ismertetett indítványában Bot főtanácsnok azt is leszögezte, hogy amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság értékelésének megalapozottsága kétségbe vonható, álláspontja szerint „[...] az együttműködés előzetes döntéshozatali eljárást meghatározó szellemének megfelelően, valamint abból a célból, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára biztosítsuk a közösségi jog értelmezéséhez szükséges összes olyan szempontot, amely hasznos lehet számára az alapeljárás eldöntéséhez, a Bíróság megadja e bírói fórumnak azokat az iránymutatásokat, melyek lehetővé teszik, hogy ez utóbbi újból megvizsgálja előfeltevése megalapozottságát”¹².

33. E lehetőséggel azonban a jelen ügyben álláspontom szerint nem lehet élni, mivel az Ehrmannal ellentétben úgy vélem, hogy a Bundesgerichtshof a Bíróság jelenlegi ítélkezési gyakorlata alapján helyesen alkalmazta az egészségre vonatkozó állítás fogalmát, ahogy azt az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontja meghatározza.

34. Következésképpen álláspontom szerint nem szükséges felvilágosítást adni a Bundesgerichtshof részére az egészségre vonatkozó állítás fogalmát illetően.

35. Ezzel szemben, noha a kérdést a Bizottság írásbeli észrevételeiben csak röviden taglalta, az alkalmazandó rendelkezés megválasztása kapcsán megfogalmazható kétség.

36. Ahogy ugyanis arra a Bizottság rámutat, a vitatott reklámszlogen utalhat egy élelmiszer (a tej) által az általános egészségi állapotra gyakorolt általános, nem konkrét kedvező hatásokra. Márpedig az ilyen típusú reklámszlogent tiltja az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (3) bekezdése, kivéve ha azt az e rendelet 13. és 14. cikkében meghatározott listákon szereplő, egészségre vonatkozó konkrét állítás kíséri, ami a jelen ügyben úgy tűnik, nem áll fenn. Ebben az esetben felmerülne a rendelet 10. cikke (3) bekezdése időbeli hatályának a kérdése.

37. Mivel e kérdés azonban – ahogy az ugyanezen tárgyban a kérdést előterjesztő bíróság által a rendelet 10. cikkének (2) bekezdése kapcsán feltett kérdés is – csak akkor merül fel, ha a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a Bundesgerichtshof helyesen alkalmazta az egészségre vonatkozó állítás fogalmát, először, másodlagos és előzetes jelleggel (mivel elsődlegesen úgy vélem, hogy a Bíróságnak nem kell

9 – Uo., 9. pont.

10 – A C-220/06. sz. Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-12175. o.) 36. pontja.

11 – Uo., 36. pont.

12 – A C-409/06. sz. Winner Wetten ügyben 2010. szeptember 8-án hozott ítéletre (EBHT 2010., I-8015. o.) vonatkozó 2010. január 26-i indítvány 35. pontja.

megvizsgálja e kérdést) megvizsgálom az egészségre vonatkozó állítás fogalmának a problémáját. Másodszor, elemzésem alapján meggyőződve arról, hogy a vitatott reklámszlogen az 1924/2006 rendelet értelmében vett egészségre vonatkozó állítás, a rendelet 10. cikkének időbeli hatályára vonatkozó kérdést taglalom.

B – Másodlagosan és előzetesen: az „egészségre vonatkozó állítás” fogalmáról

1. Az „egészségre vonatkozó állítás” tág értelmezése

38. Az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontja szerint az „egészségre vonatkozó állítás» bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van”.

39. Ezt a fogalmat a Bíróság először a fent hivatkozott Deutsches Weintor ügyben hozott ítéletben értelmezte. Ennek megfelelően „[...] az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontjából az következik, hogy az említett rendelet értelmében az »egészségre vonatkozó állítást« az az összefüggés határozza meg, amelynek egyrészt az élelmiszer vagy annak valamely alkotóeleme, másrészt pedig az egészség között kell fennállnia”¹³.

40. A rendeletben szereplő pontosabb értékelési szempontok híján a Bíróság megállapítja, hogy „ez a meghatározás nem pontosítja sem azt, hogy ezen összefüggésnek közvetlen vagy közvetett jellegűnek kell-e lennie, sem azt, hogy annak milyen intenzitással vagy tartammal kell rendelkeznie[, és ilyen] körülmények között az »összefüggés« kifejezést tágan kell értelmezni”¹⁴.

41. Mielőtt felvázolnám e meghatározás alkalmazását a vitatott reklámszlogenre, még két észrevételt teszek.

42. Egyfelől, úgy tűnik, hogy a jogtudomány nem kérdőjelezi meg az egészségre vonatkozó állítás fogalmának ha nem is kiterjesztő, de tág értelmezését.¹⁵

43. Másfelől, a Bíróság nemrég megerősítette az egészségre vonatkozó állítás fogalmára vonatkozó megközelítését a Green – Swan Pharmaceuticals CR ügyben hozott ítéletében.¹⁶

44. Ebben az ügyben a Bíróságot arra kérték fel, hogy értelmezze a „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” fogalmát, amely az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 6. pontjában szereplő meghatározás szerint „bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét”.

13 — A fent hivatkozott ügyben hozott ítélet 34. pontja.

14 — Uo., 34. pont, kiemelés tőlem.

15 — Az „egészségre vonatkozó állítás” e fogalma kapcsán Sébastien Roset így „az olyan, több mint pontatlan jogi tartalom előtt nyitva álló (»catch all«), a fogyasztóvédelem szempontjából potenciálisan hátrányos ténybeli helyzetek lehető legnagyobb körének átfogását célzó fogalmak egy szép példájára hivatkozik”. E szerző szerint a Bíróság tehát előnyben részesítette „a fogalom széles felfogását, ahogy arra [a rendelet] 2. cikke is felhívott” (kiemelés tőlem, Roset, S., Santé publique: publicité et étiquetage des alcools et protection des consommateurs, Europe, 2012, november, comm. 430). Lásd még Prouteau, J., Santé publique et libertés économiques: une nouvelle illustration d'une conciliation favorable à la santé publique, *Revue Lamy Droit des affaires*, 2012, 77. sz., 66–68. o.; Van der Meulen, B. és van der Zee, E., „Through the Wine Gate” First Steps towards Human Rights Awareness in EU Food (Labelling) Law, *European food and feed law review*, 2013, 1. sz., 41–52. o., különösen 44. o.

16 — A Bíróság C-299/12. sz. ügyben 2013. július 18-án hozott ítéletének 22. pontja.

45. Annak ellenére, hogy a meghatározásban nem szerepelt a „jelentősen” kifejezés, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy „[a] »sugallja vagy sejteti« igék használatából következik, hogy az említett rendelkezés szerinti »betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítással« kapcsolatban nincs olyan követelmény, hogy az ilyen állítás kifejezetten tüntesse fel, hogy valamely élelmiszer fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának kockázati tényezőjét. *Elegendő, ha az állítás a kellőképpen tájékozott, figyelmes és körültekintő átlagfogyasztóban azt a benyomást kelti, hogy a kockázati tényező jelentősen csökken*”¹⁷.

2. A meghatározás alkalmazása a vitatott reklámszlogenre

46. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az Ehrmann „Monsterbacke” megnevezésű gyümölcsös túrókrém forgalmaz. A terméket hat darab 50 grammos dobozból álló kiszerelésben árúsítják. A „Fontos, akárcsak a napi egy pohár tej!” reklámszlogen e kiszerelések csomagolásának tetején olvasható.

47. E reklámszlogen tehát azt az elgondolást fejezi ki, hogy az érintett termék ugyanolyan fontos a mindennapi étkezésben, mint egy pohár tej.

48. Mindenekelőtt e tekintetben osztom azt a kérdést előterjesztő bíróság által elfogadott gondolatot, amely szerint az átlagfogyasztó vélelmezi – és ezt a tudományos közösség is megerősíti¹⁸ –, hogy a tej kedvező hatással van az egészségre, különösen a gyermekeknél. Az Európai Unió maga is létrehozott egy iskolatejprogramot, amely 1977 óta támogatást nyújt arra, hogy az iskolákban csökkentett áron kínáljanak tejtermékeket.¹⁹ E program, ahogyan az iskolagyümölcs-program is, a piaci stabilizáció, valamint az egészséges táplálkozáshoz való hozzájárulás kettős célját követi. A Számvevőszék az említett programokat értékelő 10/2011. sz. különjelentésében hangsúlyozza, hogy „[a] kettő közül különösen az eredetileg forgalomnövelő szándékkal született iskolatejprogram hangsúlya tevődött át az – immár fő célnak tekintett – egészséges táplálkozásra”²⁰.

49. Ha nem állna fenn ilyen vélelem, akkor egyébként meg lehetne vizsgálni, hogy mennyiben hasznos a gyártó számára egy ilyen reklámszlogen elhelyezése az eladásra szánt túrókrémes dobozokon.

50. Továbbá a „fontos, akárcsak” kifejezés használata szükségképpen azt jelenti, hogy összefüggés van azon termék között, amelyen a reklámszlogent elhelyezték, és az érintett termékre írt üzenet, vagyis az egy pohár tej napi fogyasztása között.

51. A vitatott reklámszlogen hatása tehát a fent hivatkozott Green – Swan Pharmaceuticals CR ügyben hozott ítélet megfogalmazását átvéve az, hogy „a kellőképpen tájékozott, figyelmes és körültekintő átlagfogyasztóban azt a benyomást kelti, hogy”²¹ e gyümölcsös túrókrém fogyasztása, a tejhez hasonlóan, az egészségre kedvező. Másként fogalmazva, arra utal, hogy összefüggés áll fenn a reklámozott élelmiszer és a fogyasztók, különösen a gyermekek egészsége között.

17 — Uo., 24. pont, kiemelés tőlem.

18 — Lásd ebben az értelemben többek között az Académie nationale de médecine (nemzeti orvosi akadémia, Franciaország) tejtermékekről szóló 2008. április 1-jén elfogadott közleményét (*Bull. Acad. Méd.* 2008, 192. kötet, 4. sz., 723–730. o.), valamint az Egészségügyi Világszervezetnek a nem szoptatott, 6–24 hónapos gyermekek táplálásáról szóló iránymutatásait.

19 — Lásd az oktatási intézmények tanulóinak tejjel és egyes tejtermékekkel való ellátására irányuló közösségi támogatás tekintetében az 1234/2007/EK tanácsi rendelet alkalmazásával kapcsolatos részletes szabályok megállapításáról szóló, 2008. július 10-i 657/2008/EK bizottsági rendeletet (HL L 183., 17. o.).

20 — A Számvevőszék „Eredményes-e az iskolatej- és az iskolagyümölcs-program” című 10/2011. sz. különjelentése, 5. o.

21 — A fent hivatkozott ügyben hozott ítélet 24. pontja.

52. Mivel az egészségre vonatkozó állítás fogalmának a rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontjában szereplő, a Bíróság által a fent hivatkozott Deutsches Weintor ügyben hozott ítéletben értelmezett fogalma szerint minden – közvetlen vagy közvetett, gyenge vagy erős, rövid vagy hosszú – összefüggés, amely valamely élelmiszer fogyasztásának köszönhetően az egészségi állapot javulásával jár, a rendelet hatálya alá tartozik,²² úgy vélem, hogy a vitatott reklámszlogen egészségre vonatkozó állításként annak tárgyi hatálya alá tartozik.

53. Nem ez lenne a helyzet az olyan típusú reklámszlogen esetén, mint a zöldteafilterek dobozán elhelyezett „öröm, amely jót tesz”, illetve a csokoládészeletre írt „a legjobb tej és gabona” feliratok. Az ilyen reklámszlogenek ugyanis – amellet, hogy az első szószaporítás, hiszen az öröm sajátja, hogy jót tesz – nem tartalmaznak semmilyen, az egészségre vonatkozó utalást. Az első az általános jólét benyomására utal, míg a második azt tartalmazza, hogy az érintett termék gyártásánál mindkét összetevőből (tej és gabona) a legjobbat használták fel.

54. Ezt az álláspontot egyébként megerősíti az az értelmezés, amelyet a Bíróság a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás meghatározásában szereplő „sugallja” és „sejteti” kifejezéseknek tulajdonított.

55. Ahogy ugyanis arra már korábban utaltam, a Bíróság azt állapította meg, hogy „[a] »sugallja vagy sejteti« ígék használatából következik, hogy az [az 1924/2006 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 6. pontja] szerinti »betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítással« kapcsolatban nincs olyan követelmény, hogy az ilyen állítás kifejezetten tüntesse fel, hogy valamely élelmiszer fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának kockázati tényezőjét. *Elegendő, ha az állítás a kellőképpen tájékozott, figyelmes és körültekintő átlagfogyasztóban azt a benyomást kelti, hogy a kockázati tényező jelentősen csökken*”²³.

56. Márpedig a rendelet használja a „sugallja” és „sejteti” igéket az egészségre vonatkozó állítás meghatározásához is. Következésképpen, ha átültetjük a Bíróság által az e két kifejezésnek a fent hivatkozott Green – Swan Pharmaceuticals CR ügyben hozott ítéletben tulajdonított értelmezést, az azt jelenti, hogy ha egy állítás az átlagfogyasztóban azt a *benyomást* kelti, hogy összefüggés áll fenn egyrészt az élelmiszerek egy kategóriája, egy élelmiszer vagy annak egy összetevője, másrészt pedig az egészség között, az elegendő ahhoz, hogy a rendelet értelmében vett egészségre vonatkozó állításnak minősüljön.

57. Mivel – ahogy korábban kifejtésre került – a vitatott reklámszlogen alkalmas arra, hogy az átlagfogyasztóban azt a benyomást keltse, hogy azon túrókrém fogyasztása, amelyen az említett reklámszlogen olvasható, az egészségre kedvező, amennyiben az ugyanolyan fontos, mint a mindennapi pohár tej, az megfelel a rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 5. pontja szerinti egészségre vonatkozó állítás fogalmának.

58. Végül a 2013. október 10-én tartott tárgyaláson annak lehetőségére hivatkoztak, hogy az egészségre vonatkozó állítás ilyen meghatározása a piac széttöredezését eredményezheti az európai gazdaság kárára. Álláspontom szerint nem ez a helyzet.

59. Először is az, hogy valamely reklámszlogen az 1924/2006 rendelet értelmében vett egészségre vonatkozó állításnak minősül, nem jelenti annak tilalmát. Az ilyen reklámszlogen az Unió egész területén tovább használható, ha a termék címkézése megfelel a rendelet, különösen annak 10. cikke által meghatározott feltételeknek.

22 – Az ítélet 34. pontja.

23 – A fent hivatkozott Green – Swan Pharmaceuticals CR ügyben hozott ítélet 24. pontja, kiemelés tőlem.

60. Másodszor, bár a termék fogyasztásának helye szerint felmerülhetnek értékelési különbségek, ezek a jogalkotó azon döntésének velejárói, hogy „az arányosság elvével összhangban és a benne foglalt védelmi intézkedések hatékony alkalmazása érdekében [...] [a] kellőképpen tájékozott, figyelmes és körültekintő átlagfogyasztót veszi viszonyítási alapul, figyelembe véve a társadalmi, kulturális és nyelvi tényezőket”²⁴. E döntésre figyelemmel előfordulhat, hogy nem feltétlenül van az egész Unió vonatkozásában egy egységes átlagfogyasztóról szó. Ezért „[mivel az] átlagfogyasztókra vonatkozó vizsgálat nem statisztikai alapú vizsgálat²⁵, [a] nemzeti bíróságok és hatóságok – a Bíróság esetjogának figyelembevételével – saját mérlegelési jogkörükben határozzák meg az átlagfogyasztó adott esetben tanúsított jellegzetes magatartását”²⁶.

61. Harmadszor, lehetséges, hogy egy termék, vagy valamely összetevője az egészség szempontjából nem hordoz egyetemesen pozitív jelentést. Ilyen esetben, amennyiben gyártója az Unió egész területén forgalmazni kívánja azt, maga dönt úgy, hogy eltérő csomagolást használ az országtól függően, vagy elhagyja az érintett reklámszlogen, anélkül, hogy ez akár az 1924/2006 rendeletnek, akár az egészségre vonatkozó állítás ott szereplő meghatározásának betudható lenne.

62. Álláspontom szerint a vitatott reklámszlogen tehát az 1924/2006 rendelet értelmében vett egészségre vonatkozó állítás. Következésképpen az elemzésem arra vezet, hogy megvizsgáljam a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést. Amennyiben a Bíróság nem osztja álláspontomat, és úgy ítéli meg, hogy a vitatott reklámszlogen nem tartozik az 1924/2006 rendelet hatálya alá, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés hipotetikussá válik, és azt nem kell megválaszolni.

C – Az 1924/2006 rendelet 10. cikkének időbeli hatálya

1. Az 1924/2006 rendelet 10. cikke (3) bekezdésének alkalmazhatósága?

63. Előzetes kérdésként azt kell eldönteni, hogy – amint arra a Bizottság is rámutat – abban az esetben, ha a vitatott reklámszlogen az egészségre vonatkozó állításnak minősül, akkor a rendelet 10. cikkének (2) bekezdése helyett nem a (3) bekezdés-e az alkalmazandó rendelkezés.

64. Nyilvánvalóan a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie azt, hogy a vitatott reklámszlogen a rendelet 10. cikke (3) bekezdésének megfogalmazása szerint a „tápanyag vagy az élelmiszer – általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt – általános, nem részletezett kedvező hatásaira”²⁷ utal-e.

65. Ha a válasz pozitív, a reklámszlogen ellentétes az 1924/2006 rendelettel, mivel a rendelet 10. cikkének (3) bekezdése 2007. július 1-je óta hatályban van, és aszerint a 13. és 14. cikkben meghatározott listákat közzé kellett volna tenni, amire a jogvita tényállásának idején még nem került sor.

66. Ellenkező esetben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válasz hasznos a kérdést előterjesztő bíróság számára.

24 — Az 1924/2006 rendelet (16) preambulumbekendése.

25 — Uo.

26 — Uo.

27 — „Az iratok alapján ugyanis, noha az említett előfeltevés vitatható, azt a nemzeti bíróság meg is erősítheti” (Bot főtanácsnok fent hivatkozott Winner Wetten ügyben hozott ítéletre vonatkozó indítványának 36. pontja).

2. Az 1924/2006 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének a feltételei és a felmerült álláspontok

67. Az 1924/2006 rendelet 10. cikke úgy rendelkezik, hogy az egészségre vonatkozó állítások tiltottak. Ahhoz, hogy jogszerűek legyenek, három feltételnek kell teljesülnie, azaz ezeknek az állításoknak:

- meg kell felelniük az 1924/2006 rendelet II. fejezetében (3–7. cikk) szereplő általános előírásoknak,
- tiszteletben kell tartaniuk az 1924/2006 rendelet IV. fejezetében (10–19. cikk) szereplő különös követelményeket,
- az 1924/2006 rendeletnek megfelelően engedélyezettnek kell lenniük, és szerepelniük kell a rendelet 13. és 14. cikkében meghatározott engedélyezett állítások listáján.

68. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az egészségre vonatkozó állítások jogszerűségét érintő három feltétel közül az első teljesült. Úgy véli ezzel szemben, hogy a harmadik feltétel nem is teljesülhetett, mivel az 1924/2006 rendelet 13. és 14. cikkében meghatározott listákat a tényállás időpontjában még nem fogadták el. Végül a második feltétel kapcsán felteszi azt az előzetes kérdést, hogy az 1924/2006 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének rendelkezései alkalmazhatóak voltak-e már 2010-ben, a jogvita eldöntése szempontjából releváns időpontban.

69. E kérdés kapcsán a kérdést előterjesztő szerint három álláspont áll szemben egymással:

- az első, a Bizottság álláspontja szerint az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (2) bekezdése, ahogy a rendelet egésze is, 2007. július 1-je, a rendelet 29. cikkének második bekezdésében meghatározott időpont óta alkalmazandó,
- a második, az Ehrmann álláspontja szerint az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségek csak attól az időponttól kezdődően alkalmazandók, hogy az egészségre vonatkozó engedélyezett állításoknak a rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében említett listáját a rendelet 13. cikke (3) bekezdésének megfelelően elfogadták,
- a harmadik álláspont szerint az 1924/2006 rendelet 10. cikke (2) bekezdésének a), c) és d) pontjában foglalt rendelkezések 2007. július 1-je óta alkalmazandók, míg a 10. cikk (2) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezések csak attól az időponttól kezdődően, hogy létezik az egészségre vonatkozó engedélyezett állítások listája.

3. Értékelés

70. A Bizottság által előadott első állásponttal értek egyet.

71. Először, csak a rendelet szövegét nézve, rámutatok, hogy az 1924/2006 rendelet 29. cikkének első bekezdése szerint az az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lépett hatályba, és azt az említett cikk második bekezdése szerint 2007. július 1-jétől kell alkalmazni.

72. Ahogy a Bizottság is hangsúlyozza, ez az alkalmazandósági időpont az egész rendeletre vonatkozik; semmilyen eltérést nem írtak elő.

73. Ezt követően megállapítom, hogy a rendelet 28. cikkében szereplő átmeneti rendelkezések egyikre sem ír elő eltérést e rendelet 10. cikkének (2) bekezdésétől.

74. A 28. cikk (1) és (2) bekezdése egyrészt a 2007. július 1-je előtt forgalomba hozott vagy felcímkézett élelmiszerekre, másrészt pedig a 2005. január 1-je előtt létező védjegyet vagy márkanévet viselő termékekre vonatkozik. A jelen ügyben e két helyzet egyike sem áll fenn.

75. A (3) és (4) bekezdés szintén nem alkalmazandó, mivel azok kizárólag a tápanyag-összetételre vonatkozó állításokról szólnak.

76. Az (5) és (6) bekezdés az egészségre vonatkozó állításokról szól, de csak az (5) bekezdés alkalmazandó a vitatott reklámszlogenre, mivel az a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett állításokra, vagyis az egészségre vonatkozó állításokra utal, amelyek a tápanyag vagy egyéb anyag által a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében játszott szerepet írják le vagy említik.²⁸

77. Márpedig e rendelkezés szerint ilyen egészségre vonatkozó állításokat a rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek a rendeletnek.

78. Nem értek egyet az Ehrmann azon elemzésével, amely szerint az 1924/2006 rendelet 28. cikkének (5) bekezdése eredményeként ideiglenesen felfüggesztésre kerülne a 10. cikk (1) bekezdésben előírt engedélyezési feltétel, és *ebből következően* az általa előírt valamennyi kötelezettség, beleértve a (2) bekezdésben előírt különös és részletes tájékoztatást.

79. Ellenkezőleg, mivel az 1924/2006 rendelet 28. cikkének (5) bekezdése egyrészt éppen az engedélyezett állítások listájának elfogadását megelőző időszakra vonatkozik, másrészt pedig kifejezetten emlékeztet arra, hogy az alkalmazott egészségre vonatkozó állításnak ezen átmeneti időszak során tiszteletben kell tartania az egész rendeletet, így nem látok olyan indokokat, amelyek kizárhatnák a rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezettségeket, sem *a fortiori* azok valamelyikét [mint a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott harmadik álláspont esetében a rendelet 10. cikke (2) bekezdésének b) pontját].

80. Az azon kötelezettséghez kapcsolódó érv, amely szerint az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében hivatkozott egyik lista elfogadását követően módosítani kell az átmeneti időszak során a 10. cikk (2) bekezdésének megfelelő címkézést, számomra szintén nem tűnik meggyőzőnek.

81. Ha ugyanis fel kell függeszteni a rendelet 10. cikke (2) bekezdésének alkalmazását, akkor az átmeneti időszak végén mindenképpen szükség lenne a címkézés módosítására, mivel az állítás ettől kezdve vagy az engedélyezett állítások listáján szerepel, és a gyártó ezért köteles hozzátenni az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében szereplő kijelentéseket, vagy az állítás nem engedélyezett, és a gyártó az átmeneti időszak során alkalmazott címkét köteles lenne eltávolítani. Mindkét esetben szükségképpen módosítás történik. Következésképpen a rendelet 10. cikke (2) bekezdésének 2007. július 1-je utáni alkalmazandósága csupán időben hozza előre az abban szereplő kijelentések feltüntetésének szükségességét, amennyiben engedélyezésre kerül sor.

82. Másodszor, a rendelet (1) preambulumbekkezdése szerint annak célja a fogyasztók magas szintű biztonságának biztosítása és az élelmiszerekkel kapcsolatos választásuk megkönnyítése.

83. A kötelező információknak a címkén való megjelenése része e célok megvalósításának. Ahogy arra a Bizottság megalapozottan hivatkozik, ezek az információk nem csak akkor szolgálják a fogyasztók elsődleges érdekét, amikor az élelmiszer olyan állítást alkalmazó reklám tárgya, amely már szerepel a 13. és 14. cikknek megfelelően engedélyezett állítások listáján, hanem akkor is – sőt, még inkább akkor –, ha az egészségre vonatkozó állítást a rendelet 28. cikkének (5) és (6) bekezdésében szereplő átmeneti rendelkezések alapján használják, mielőtt annak az Unió egész területén történő jövőbeli használatát esetlegesen engedélyeznék.

28 — A rendelet 28. cikkének (6) bekezdése a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjától és a 14. cikktől eltérő egészségre vonatkozó állításokra vonatkozik.

84. A rendelet 10. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint az abban szereplő tájékoztatási kötelezettségek 2007. július 1-jétől alkalmazandók, amellet hogy megfelel a rendelet szövegének, megfelel tehát a jogalkotó céljainak is.

85. Harmadszor, a szöveg rendszertani értelmezése is alátámasztja a rendelet 10. cikke (2) bekezdésének 2010-ben történő alkalmazására vonatkozó álláspontot.

86. A rendelet 10. cikkének (1) bekezdése szerint a főszabály az egészségre vonatkozó állítások tilalma. Az e szabálytól való eltéréshez az állításoknak mindenekelőtt meg kell felelniük a rendelet II. fejezetében szereplő általános előírásoknak, továbbá meg kell felelniük a rendelet IV. fejezetében szereplő különös követelményeknek, végül pedig a rendeletnek megfelelően engedélyezettnek kell lenniük, és szerepelniük kell a rendelet 13. és 14. cikke szerinti engedélyezett állítások listáján.

87. A rendelet 10. cikkének (1) bekezdése tehát több olyan feltételt határoz meg, amely az ellenkező feltüntetése hiányában együttes és azonos jelentőségű feltételeknek tűnnek.

88. A rendelet 10. cikke szerinti egészségre vonatkozó állítások különös feltételeinek végrehajtásáról szóló iránymutatások elfogadásáról szóló, 2013. január 24-i 2013/63/EU bizottsági végrehajtási határozathoz csatolt iránymutatások megerősítik ezt, a rendelet 10. cikkének alkalmazása kapcsán kiemelve, hogy „még az engedélyezett egészségre vonatkozó állításokat is csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha alkalmazásuk teljes mértékben megfelel a rendelet követelményeinek. Ennek megfelelően, még ha egy állítás engedélyezett is, és szerepel a megengedett [helyesen: az engedélyezett] egészségre vonatkozó állítások listáján, amennyiben alkalmazásuk [helyesen: alkalmazása] nem felel meg a rendelet valamennyi követelményének, a nemzeti hatóságoknak intézkedéseket kell hozniuk”²⁹.

89. A 10. cikk (1) bekezdésében meghatározott harmadik feltételből, vagyis abból, hogy az állításoknak engedélyezettnek kell lenniük, és „szerepelniük kell a rendelet a 13. és 14. cikkében meghatározott engedélyezett állítások listáján”, nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a 10. cikk (2) bekezdése csak akkor alkalmazandó, ha e listák léteznek.

90. A rendelet 10. cikkének (2) bekezdése ugyanis azokat a követelményeket jelöli meg, amelyeknek az egészségre vonatkozó állítás *konkrét* alkalmazása során kell megfelelni. Márpedig egyes egészségre vonatkozó állítások a rendelet 28. cikke (5) és (6) bekezdésének átmeneti rendelkezései alapján alkalmazhatók bármilyen uniós szintű engedélyezést megelőzően, vagyis nem kizárólag engedélyezésüket és az engedélyezett állítások listájára történt felvételüket követően.

91. Ennélfogva csatlakozom a Bizottság álláspontjához, amennyiben az írásbeli észrevételeiben kifejti, hogy e rendelkezések révén a rendelet figyelembe veszi azt, hogy egészségre vonatkozó állításokat már használtak az élelmiszerek címkéjén a tagállamokban a rendelet hatálybalépésének időpontjában, és az megfelelő átmeneti rendelkezéseket ír elő „annak érdekében, hogy az élelmiszeripari vállalkozók képesek legyenek alkalmazkodni [a] rendelet követelményeihez”³⁰, tiszteletben tartva ugyanakkor a fogyasztó érdekeit.

92. Többek között a rendelet 13. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett állítások azok, amelyeket a 28. cikk (5) bekezdése alapján a rendelet hatálybalépésének időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni, amennyiben megfelelnek a rendelet követelményeinek, amelyeknek a 10. cikk (2) bekezdése is a részét képezi.

29 — HL L 22., 25. o. Lásd különösen az iránymutatások bevezetése második bekezdésének utolsó mondatát.

30 — Az 1924/2006 rendelet (35) preambulumbekzdése.

93. Mivel az 1924/2006 rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében a szabály az egészségre vonatkozó állítások tilalma, a kivétel pedig az engedélyezésük, a felhasználásukat abban az esetben is megengedő átmeneti rendelkezés, ha a rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében szereplő valamennyi feltétel nem teljesült, csak megszorítóan értelmezhető. Ebből következően, mivel e rendelet 28. cikkének (5) bekezdése csak a 13. cikkben említett lista létezésére vonatkozik, az nem terjeszthető ki a 10. cikk (2) bekezdésében meghatározott különös feltételekre, még részlegesen sem (ahogy az a kérdést előterjesztő bíróság által ismertetett harmadik álláspontban szerepel). Az, hogy a gyártó nem ismeri azokat az alkalmazási feltételeket, amelyeket a rendelet 13. cikkében említett listán fognak rögzíteni, álláspontom szerint nem akadály a „az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges élelmiszer-mennyiség és fogyasztási minta” meghatározásának, amely a 10. cikk (2) bekezdésének b) pontjában szereplő egyetlen követelmény (e rendelkezés a kérdést előterjesztő bíróság által ismertetett harmadik álláspont szerint nem alkalmazandó 2007. július 1-jétől).

94. A rendelet rendszertani értelmezése során tehát nem elemezhetjük elszigetelten a 10. cikk (1) és (2) bekezdése közötti kapcsolatot. Éppen ellenkezőleg, figyelembe kell venni azt, hogy az egészségre vonatkozó állítások felhasználása – amelyhez a 10. cikk (2) bekezdése különös tájékoztatási kötelezettségeket ír elő – a rendelet más rendelkezései alapján megengedett.

95. Ezenkívül a rendelet 19. cikke azt tartalmazza, hogy a 13. és 14. cikkben meghatározott valamely listán szereplő állítás kérelmezője vagy alkalmazója kérheti az adott lista módosítását.

96. E cikkből az következik, hogy a rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében meghatározott listák elfogadásuk után nincsenek véglegesen rögzítve, hanem ellenkezőleg, változhatnak.

97. A rendelet egészét figyelembe véve az engedélyezett állítások listái változásának e lehetősége szintén amellet szól, hogy a 10. cikk (2) bekezdésének időbeli hatálya az (1) bekezdésben hivatkozott listák elfogadásától független. Következetlen és az 1924/2004 rendelet fogyasztóvédelmi céljával ellentétes lenne ugyanis a rendelet 10. cikkének (2) bekezdésében előírt különös tájékoztatási kötelezettségek felfüggesztése, amíg el nem fogadják az engedélyezett állítások listáit, noha e listák maguk is változnak.

4. Összefoglalás

98. A fenti megfontolásokra figyelemmel és összhangban az 1924/2006 rendelet 10. cikke (1) és (2) bekezdésének, 28. cikke (5) bekezdésének, valamint 29. cikkének nyelvtani, teleológiai és rendszertani értelmezésével úgy vélem, hogy a 10. cikk (2) bekezdését és a 28. cikk (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a 10. cikk (2) bekezdésében szereplő tájékoztatási kötelezettségeknek 2007. július 1-jétől kell eleget tenni.

V – Végkövetkeztetések

99. Következésképpen azt javaslom, hogy a Bíróság a Bundesgerichtshof által előzetes döntéshozatal céljából elé terjesztett kérdésre a következő választ adja:

„A 2010. február 9-i 116/2010/EU bizottsági rendelettel módosított, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikkének (2) bekezdését és 28. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a 10. cikk (2) bekezdésében szereplő tájékoztatási kötelezettségeknek 2007. július 1-jétől kell eleget tenni.”